

УДК 159.923:82

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ ЯК ОДИН З ПРОЯВІВ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ

*Соляр Ю.П., Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності, Гуманітарний факультет, напрям підготовки
«Практична психологія»*

*Брочковська Ю.Б., викладач кафедри практичної психології та педагогіки
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*

Однією з найголовніших для суспільства проблем є на сьогодні проблема розвитку творчих здібностей людини, а, у зв'язку із цим, і дослідження феномена творчості, особливості творчої діяльності, її специфіки та особливостей прояву.

Творча діяльність – це не тільки відкриття в певній галузі науки, художні досягнення, створення чогось нового, це - народження нових цілей, планів, критеріїв аналізу, оцінок [3]. Дослідження психології творчості з'явилися в кінці XIX - на початку XXст. на основі теорії творчості, започаткували ці дослідження Т.Рібо та П.К. Енгельмейр. У 20-ті роки XX ст. до проблеми природи творчості звертається В.М.Бехтерев, пізніше Рубінштейн. У 60-ті роки XXст з'являються перші праці учених Я.О. Пономарьова, А.В.Брушинського, О.К.Тихомирова, М.Т. Ярошевського, О.М. Матюшкіна.

Творчість розглядається вченими як людська діяльність вищого рівня у процесі пізнання і перетворення оточуючого природного і соціального світу, в результаті чого змінюється й сама людина (форми і способи мислення, особистісні якості) – вона стає творчою особистістю. Слід зауважити, що творчу діяльність не можна розглядати як дещо відокремлене, підпорядковане властивим тільки їй законам, вона є закономірним етапом людської діяльності взагалі, підсумком попереднього розвитку форм цієї діяльності, новою, якісною сходинкою формування особистості [3]. Творча діяльність викликається не тільки здібністю до творчості, яка, як і будь-яка інша здібність, розвивається в самій діяльності, які відкриваються людині як результат її попередньої діяльності.

Кожен напрямок психології, кожна школа мають свої погляди щодо творчості, але всі вони сходяться на думці про невід'ємність цього компоненту у психологічно здорових та гармонійних людей. Так, до прикладу, гуманіст, А.Маслоу, вважав, що реалізація здібностей і талантів стоїть на найвищому щабелі піраміди потреб – самоактуалізації. Прагнення людини до самоактуалізації являється природним,

закономірним процесом життя. Згідно з уявленнями персонологів, самоактуалізація є метою, до якої рухається людина і одночасно процесом цього руху. Як зазначав А. Маслоу, кожен вибір людини, яка самоактуалізується, йде на користь розвитку [4]. Особистість може реалізовуватись у різних напрямках, переважно це професійна діяльність, так як їй приділяється лівова частка вільного часу, проте цей факт не накладає якісь обмеження на людину. Вона може у вільний від роботи час присвячувати себе літературно-художній діяльності: написання прози та поезії, музичних творів, сценаріїв, спектаклів, тощо. Такий вид діяльності сприймається як хобі, але являється не менш важливим для всестороннього розвитку особистості.

Так, до прикладу, в умовах вищої школи увага студентів зосереджена на інтелектуальній діяльності, а літературно-художня відходить на другий план, а то й зовсім немає місця через брак часу.

Як зазначав Фюрюгосон, творчі здібності не створюються, а вивільняються [1]. Тому, зовнішній вплив на творчу особистість має сприяти цьому вивільненню. Варто зауважити, що керівництво навчальних закладів має сприяти розвитку літературно-художній діяльності на теренах університетів.

Такими заходами, які сприяють літературно-художній творчості студентів, можуть бути:

- ❖ організація та проведення літературних читань;
- ❖ організація та проведення музичних вечорів;
- ❖ організація та постановка театральних дійств;
- ❖ проведення святкових заходів, конкурсних програм;
- ❖ забезпечення студентів мінімальним технічним

обладнанням, тощо.

Отож, така підтримка ззовні буде позитивним стимулом для творчих осіб, щоб продовжувати діяльність такого роду, самовдосконалюватись, втілювати свій потенціал до творчої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біла І.М. Психологічна характеристика творчої діяльності в сучасних умовах. Збірник наукових праць К-ПНУ ім. І.Огієнка, інститут психології Г.С.Костюка АПН України// Біла І.М./Проблеми сучасної психології. – 2010 р. – № 7. – С. 64 – 75.
2. Варій М.Й. Загальна психологія: Навч. посібник / Для студ. психол. і педагог. спеціальностей. – Львів: Край, 2005 – 968 с.
3. Годфруа Ж. Что такое психология. – М.: 2004. – 496 с.
4. Маслоу А. Мотивация и личность. – СПб: Евразия, 1999. – 478 с.